



SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Umhverfissráðuneytið
Skuggasundi 1-3
150 Reykjavík

Reykjavík 28. júní 2013

1803004SA GB
Málalykill: 11.00

Efni: Umsögn um samráðsskjal S-135/2019 - Skilgreining á mörkum miðhálandisþjóðgarðs, skiptingu í verndarflokka o.fl.

Vísað er til tilkynningar í samráðsgátt Stjórnarráðsins frá 22. maí sl. um verkefni nefndar um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu. Í tilkynningunni er óskað eftir umsögnum um textadrög þverpólítískrar nefndar sem vinnur að stofnun þjóðgarðs á miðhálandi Íslands um skilgreiningu marka þjóðgarðsins, áherslur um skiptingu landsvæða í verndarflokka, umfjöllun um aðkomuleiðir og þjónustumiðstöðvar.

Almennt

Í nefnd um stofnun þjóðgarðs á miðhálandinu eru m.a. tveir fulltrúar sem tilnefndir eru af Sambandi íslenskra sveitarfélaga. Þessir fulltrúar hafa tekið þátt í gerð þeirra draga sem hér eru til umsagnar og gera ekki athugasemd fyrir sitt leyti. Ekki hefur gefist tækifæri til þess að ræða drögin beint við fulltrúa sveitarfélaga sem land eiga að miðhálandisþjóðgarði en stefnt er að því að kalla þau saman til fundar um málið með haustinu. Tílefni er því til að hafa þann almenna fyrirvara að sambandið áskilur sér rétt til þess að koma að frekari sjónarmiðum á síðari stigum vinnunnar.

Einnig er rétt að halda því sjónarmiði til haga, að a.m.k. einhver sveitarfélög sem málið varðar telji á þessu stigi ótímabært að gefa sér fyrirfram þá niðurstöðu úr vinnu nefndarinnar að stofnaður verði þjóðgarður sem nái yfir allt miðhálandi Íslands. Sambandið væntir þess að sú afstaða hafi m.a. komið fram á samráðsfundum nefndarinnar með sveitarfélögum, en ástæða er til þess að hrósa nefndinni fyrir þá miklu áherslu sem hefur verið á samráð við sveitarstjórnir við vinnslu málsins.

Sérstakt tílefni er einnig til þess að þakka fyrir skýra framsetningu, bæði í texta og á kortum, á tillögum nefndarinnar, m.a. um skiptingu í mismunandi verndarflokka. Þessi vinnubrögð eru til fyrirmyndar og auðvelda mjög gerð umsagnar um skjalið.

Mörk fyrirhugaðs þjóðgarðs

Á bls. 4 kemur fram sú almenna afstaða nefndarinnar að unnið verði með svæðismörk þjóðgarðs út frá þjóðlendum og þegar friðlýstum svæðum innan miðhálandislínunnar. Lítur nefndin svo á að eðlilegt sé að horfa til lands innan þessa svæðis við umfjöllun um mörk þjóðgarðsins. Tillaga á bls. 5 um afmörkun þjóðgarðsins, sbr. einnig kort á bls. 6, er byggð á þeirri nálgun en þar er jafnframt gert ráð fyrir því að mörk þjóðgarðsins kunni að breytast síðar.

Af hálfu sambandsins er tekið undir að ekki séu forsendur á þessum tímapunkti til að útvíkka mörk miðhálandisins umfram það sem nefndin leggur til en er einnig

sammála því álitni nefndarinnar að halda möguleikum opnum um frekari útvíkkun síðar, t.d. varðandi ríkisjarðir og ólokin þjóðlendumál.

Einnig er sambandið sammála þeirri tillögu nefndarinnar að svæði utan þjóðlendna á einkaeignarlöndum innan afmörkunar miðhálandis eða við jaðra þess falli utan þjóðgarðs nema eigendur eða umráðaaðilar lands geri tillögu um annað.

Skipting svæða innan þjóðgarðsins í verndarflokka

Sambandið tekur undir umfjöllun á bls. 8-9 um þetta efni og tekur sérstaklega undir að ákvörðun um að nota orðið þjóðgarð í heiti verndarsvæðis þýðir ekki sjálfkrafa að því sé stjórnað í samræmi við skilgreiningu IUCN um slíka tegund verndarsvæðis. Landsvæðin sem mynda miðhálandið eru ólík að gerð og þar fer fram mismunandi nýting á landi. Í því ljósi er skynsamlegt að skipta miðhálandisþjóðgarði í nokkra verndarflokka.

Á bls. 13-14 er sett fram nánari skipting svæðisins í verndarflokka IUCN og skiptist svæðið í nokkra flokka. Sambandið telur sig ekki hafa forsendur til þess að gera athugasemdir við flokkun einstakra svæða en telur framsetningu á korti á bls. 14 vera skýra og til þess fallna að auðvelda frekari umræðu um þróun verkefnis um miðhálandisþjóðgarð.

Aðkomuleiðir og þjónustumiðstöðvar

Að álitni sambandsins er helst tilefni til umræðu um hvort þjóðgarðurinn á Þingvöllum og þeir innviðir sem þar eru til staðar geti flokkast sem þjóðgarðsgátt, þótt ekki sé gert ráð fyrir að þjóðgarðurinn verði hluti af miðhálandisþjóðgarði.

Virðingarfyllst

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA



Karl Björnsson
framkvæmdastjóri